

სსიპ ქალაქ თბილისის N 172 საჯარო სკოლის პედაგოგების

თამილა გურულის და ზაიგულ ტვილდიანის

პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის ანგარიში

9ბ კლასის მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლების გზების კვლევა,

ბიოლოგიის და ფიზიკის

გაკვეთილებზე.

უხსოვარი დროიდან მოყოლებული მოტივაციის ხელშეწყობით მოძრაობს კაცობრიობის პროგრესი. მოტივაცია მძლავრი მოტორია, რომელიც გაიძულებს, მიუახლოვდე მიზანს.

სარჩევი

შესავალი-----	1
თავი I-----	5
1.1 საკვლევი საკითხის მიმოხილვა.	
1.2 პრობლემა და საკვლევი საკითხი.	
თავი II-----	6
2.1 პრაქტიკული კვლევის არსი.	
თავი III-----	7
3.1 ლიტერატურის მიმოხილვა.	
თავი IV-----	9
4.1 კვლევის მიზანი.	
4.2 კვლევის მთავარი კითხვა და ქვეკითხვები.	
4.3 კვლევის გეგმა.	
თავი V-----	11
5.1 მოსწავლეების გამოკითხვის შედეგები.	
5.2 მშობელთა გამოკითხვის შედეგები.	
5.3 მონაცემთა ანალიზი.	
თავი VI-----	19
6.1 სავარაუდო ინტერვენციები	
6.2 ინტერვენციები.	
6.3 ინტერვენციების ანალიზი.	

თავი VII-----22

7.1 კვლების ვადები.

7.2 კვლევის მიგნებები.

7.3 კვლევის ნაკლოვანებები.

7.4 დასკვნა.

თავი VIII-----26

გამოყენებული ლიტერატურა. დანართები

შესავალი

კვლევა ეხება ქალაქ თბილისის 172 -ე საჯარო სკოლის IX ბ კლასში მოსწავლეებში მოტივაციის დაქვეითების პრობლემას, რაც თავის მხრივ მოსწრება-ხარისხის მაჩვენებელში დაბალი შედეგით აისახა.

საბუნებისმეტყველო კათედრის სხდომაზე, სადაც განიხილებოდა 2018-2019 წლის პირველი სემესტრის შედეგები, ბიოლოგიის და ფიზიკის პედაგოგებმა დააფიქსირეს მე-9ბ კლასში მოსწავლეთა საგაკვეთილო პროცესის მიმართ ინტერესის, მოტივაციის დაქვეითება, რამაც ზეგავლენა მოახდინა მათ აკადემიურ მოსწრებაზე. გაჩნდა კითხვა, რამ გამოიწვია მათი დაბალი მოტივაცია და გადავწყვიტეთ, დაგვეწყო კვლევა ამ საკითხთან დაკავშირებით.

ნაშრომი შედგება 7 თავისაგან. თავებში თანმიმდევრულად განხილულია ის ეტაპები და ინტერვენციები, რომელიც კვლევის პროცესში დაიგეგმა.

მოკლე ინფორმაცია IXბ კლასის შესახებ.

IXბ კლასს 2018 წლიდან ვასწავლით. მინდა მოგახსენოთ, რომ სწავლების პირველ წელს მოსწავლეთა მხრიდან დიდ დაინტერესებას, ჩართულობას და სწავლისადმი მოტივირებას ვხედავდით. საგაკვეთილო პროცესი ხალისიანი და საკმაოდ დატვირთული იყო. მოსწავლეები შესაბამისადაც ფასდებოდნენ.

სამწუხაროდ მეცხრე კლასში, რატომღაც, შევნიშნეთ მოსწავლეებში მოტივაციის დაბალი მაჩვენებელი. ისინი ან მოუმზადებელი მოდიოდნენ გაკვეთლზე, ან ნახევრად მზად და ყოველთვის ჰქონდათ სხვადასხვა მიზეზი თავის გასამართლებლად. ჩვენ, რა თქმა უნდა, ესგ-ს გათვალისწინებით დაგეგმილ გაკვეთილებს გეგმაზომიერად ვატარებდით, რაც ისევ პრობლემას იწვევდა მოსწავლეებში, რადგან მათი მზაობის დონე ყოველთვის ჩამორჩებოდა ახალი მასალის ათვისებისთვის საჭირო დონეს. ჩვენ ჩავთვალეთ, რომ ეს იწვევდა მათში მოტივაციის დაქვეითებას და გადავწყვიტეთ, მოტივაციის ასამაღლებლად

მოგვეძიებინა, გაგვეანალიზებინა, კოლეგებთან განგვეხილა და განგვეხორციელებინა შესაბამისი სტრატეგიები.

თავი I საკვლევი საკითხის მიმოხილვა, პრობლემა და საკვლევი საკითხი.

1.1 საკვლევი საკითხის მიმოხილვა

უხსოვარი დროიდან მოყოლებული მოტივაციის ხელშეწყობით მოძრაობს კაცობრიობის პროგრესი. მოტივაცია მძლავრი მოტორია, რომელიც გაიძულებს, მიუახლოვდე მიზანს.

მოტივაციის გარეშე, წარმოუდგენელია წარმატების მიღწევა, რადგან მოტივაცია გვმატებს ენერჯიას, არის გადამდები და თითქოს უხილავი ძაფებით მიყავხარ წარმატებისკენ, რადგან კონცენტრირებული ხარ მხოლოდ შესასრულებელ აქტივობაზე და ნაკლებად ფიქრობ უცაბედ წარმატებებზე. თუმცა ეს არ გამოირიცხავს მწვერვალების მიღწევას. პირიქით, მოტივირებული ადამიანების უმეტესობა ყოველთვის წარმატებულია. ამიტომ, ჩვენ ვალდებული ვართ, მომავალ თაობებს დავუმტკიცოთ მოტივირებული ადამიანების უსაზღვრო შესაძლებლობები და დავაინტერესოთ ისინი გლობალური საკითხების გაცნობა, განხილვა, გაანალიზებაში.

1.2 პრობლემა და საკვლევი საკითხი

პრაქტიკული კვლევა ჩავატარეთ 172 საჯარო სკოლის 9^ბ კლასში. კლასში არის 25 მოსწავლე. კვლევის თემა შევარჩიეთ კლასის არსებული მდგომარეობის გამო. ეს კლასი ყოველთვის გამოირჩეოდა თავისი აკადემიური მოსწრებით და მოსწავლეთა ჩართულობით საგაკვეთილო პროცესზე. 2018-2019სასწ. წლის პირველ სემესტრის განმავლობაში კლასის ჩართულობამ იკლო, საგაკვეთილო პროცესი აღარ მიმდინარეოდა ისეთი ხალისით რასაც შეჩვეული ვიყავით. ამ დამოკიდებულებამ იმოქმედა მათ აკადემიურ მოსწრებაზე და პედაგოგებზე. გაჩნდა კითხვა, რამ გამოიწვია კლასის მოტივაციის შეცვლა? ამ კითხვაზე პასუხის გასაცემად უნდა დაგვედგინა მიზეზები და გამოგვეყენებინა ის აქტივობები, რომელიც კლასს აუმაღლებდა მოტივაციას, რაც თავისთავად განაპირობებს მათ ჩართულობას საგაკვეთილო პროცესში. სწორედ ამ

პრობლემამ მიგვიყვანა ჩაგვეტარებინა პედაგოგიური კვლევა თემაზე „98 კლასის მოტივაციის ამაღლების გზების კვლევა ფიზიკის და ბიოლოგიის გაკვეთილზე“

თავი II პრაქტიკული კვლევის არსი

2.1 პრაქტიკული კვლევის არსი

პრაქტიკის კვლევა სწავლების გაუმჯობესებისა და პროფესიული განვითარების ერთ-ერთი ეფექტური სტრატეგიაა. იგი გულისხმობს მასწავლებლის მიერ სწავლე-სწავლებასა და სასკოლო სიტუაციასთან დაკავშირებული საკითხების შესწავლას. პრაქტიკული კვლევა სისტემურად უდგება პრობლემას. მასში კომბინირებულია პრაქტიკის გაუმჯობესებაზე ორიენტირებული ქმედებები და რეფლექსია. კვლევის მონაწილე მასწავლებლები იძენენ ახალ პროფესიულ უნარ-ჩვევებს, უფრო თავდაჯერებულები ხდებიან სწავლების პროცესში.

ჩვენი საკვლევი თემა მოსწავლეთა მოტივაციას წარმოადგენს. ვთვლი, რომ მოტივირებული მოსწავლე, ეფექტიან სწავლა- სწავლების პროცესს განაპირობებს. კვლევაში გამოყენებული ინტერვენციები და მათი ანალიზი, საშუალებას მოგვცემს გავაუმჯობესოთ ჩემი პედაგოგიური მიდგომები მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლებასთან დაკავშირებით. შემდგომში, უფრო თავდაჯერებულად, კლასებს მოვარგოთ სხვადასხვა ინტერვენციები, რომელიც უფრო ეფექტურად გამოიწვევს, მათ ჩართვას საგაკვეთილო პროცესში.

თავი III ლიტერატურის მიმოხილვა.

3.1 ლიტერატურის მიმოხილვა

არა მარტო სწავლას, არამედ ნებისმიერ აქტივობას მოტივაცია უდევს საფუძვლად. მოტივაცია გულისხმობს ისეთ ფაქტორებისა და სიტუაციის შექმნას, რომელიც მოსწავლეს სწავლის ხალისსა და უნარს შემატებს რომელიც საფუძველს უქმნის ცოდნის მიღების ხარისხს. სასკოლო მოტივაცია თანამედროვე განათლების სისტემის უმნიშვნელოვანესი

პრობლემა და მისი კორექციისათვის აუცილებელია მოსწავლისა და მასწავლებლის ერთობლივი ძალისხმევა.

21-ე საუკუნის სწავლა/სწავლების თანამედროვე მეთოდების გამოყენებასთან ერთად სხვადასხვა ტიპის სირთულეებმაც იჩინა თავი. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი კი დაბალი მოტივაციაა. მოტივირებული მოსწავლე წარმატებული გაკვეთილის ჩატარების ერთ ერთი უმნიშვნელოვანესი განმაპირობებელი ფაქტორია. არ შეგვიძლია, ვაიძულოთ მოსწავლეს, მოსწონდეს სკოლა და ჩვენი საგანი. საჭიროა დავანახოთ მოსწავლეს მიღებული ცოდნის ღირებულება, იმ უნარ ჩვეების განვითარება, რომელიც შემდგომში მის წარმატებულობას განაპირობებს.

გაკვეთილის პროცესში მოსწავლეთა ჩართულობა მეტად აქტუალური საკითხია. პედაგოგები მრავალ ხერხს მიმართავენ მოსწავლეთა აქტიურობის გასაზრდელად. ამ მხრივ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლება რაც ხელს უწყობს განათლებისა და ცოდნის მიმართ პოზიტიური დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას.

ტრენინგების საშუალებით, ურთიერთთანამშრომლობის, აზრთა გაზიარების, შესაბამისი ლიტერატურის გაცნობის შედეგად გავიაზრეთ, რომ მოტივაციის ამაღლების ძირითადი საშუალება არის: პიროვნული ურთიერთობები, სასწავლო ატმოსფერო, მასწავლებლის მოთხოვნები.

მასწავლებელი მოვალეა კარგი პიროვნული ურთიერთობები დაამყაროს მოსწავლესთან. კვლევები გვიჩვენებს, რომ მოსწავლე, რომელსაც მოსწონს მასწავლებელი კეთილსინდისიერად ეკიდება სასწავლო პროგრამას, ნაკლებად ქმნის დისიპლინურ პრობლემებს და ითვალისწინებს მასწავლებლის მოთხოვნებს. მასწავლებელმა, რომ ჩართულობის ხარისხის გაუმჯობესებისათვის სასურველ ატმოსფერო შექმნას საჭიროა გუნდური თანამშრომლობა, დაცულობა, პიროვნული ღირსებების შეფასება. ბავშვები სკოლაში თავს სტუმრად თუ არ გრძნობენ ნებისნიერ სამუშაოს ითავისებენ. თანამედროვე პედაგოგიკის მნიშვნელოვანი წარმომადგენელი ჯონ საფაიარი ამბობს; „არაფერი განაპირობებს მოსწავლის ქმედებას ისე ძლიერად როგორც მისთვის მნიშვნელოვანი ადამიანის მკაფიო მოთხოვნები“ მოსწავლისთვის კი ერთ- ერთი

მნიშვნელოვანი ადამიანი მასწავლებელია. მასწავლებლის მოთხოვნები გაკვეთილის აუცილებელი ნაწილია. ის უნდა იყოს მკაფიო, ნათელი და კარგად ჩამოყალიბებული.

თეო ჭყოიძე თავის სტატიაში“ სწავლის მოტივაციის შიდა ფაქტორები) აღნიშნავს სწავლის მოტივაციას და შესაბამისად გაკვეთილზე ჩართულობას განაპირობებს ცნობისმოყვარეობა, თვითრწმენა, დამოკიდებულებები, მოთხოვნები.

მასლოუს მოტივაციის იერარქიული თეორიის ცოდნა საშუალებას გვაძლევს დავადგინოთ იერარქიის რომელ საფეხურზეა მოსწავლე. განვსაზღვროთ რა მოტივები უდევს საფუძვლად სწავლას, რის შედეგადაც შესაძლებელი იქნება სწავლის ადეკვატური სტრატეგიების შემუშავება მოსწავლის სასწავლო პროცესში ჩართულობის უზრუნველსაყოფად.

მასწავლებლის ამოცანაა მოსწავლეებს გაუღვიძოს ცნობისმოყვარეობა შესასწავლი საკითხის მიმართ ,რაც გონებას მიმართავს პასიურობიდან აქტიურობისაკენ. იმისათვის, რომ მოსწავლე სასწავლო პროცესში აქტიურად ჩაერთოს ის დარწმუნებული უნდა იყოს საკუთარ შესაძლებლობებში და ეჭვი არ უნდა ეპარებოდეს დასახული მიზნის მიღწევაში. მასწავლებელმა ხელი უნდა შეუწყოს მოსწავლეთა პოზიტიური დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებას.

ბერძენიშვილი თავის სტატიაში „სტრატეგიები სწავლის მოტივაციის გასაზრდელად „ წერს, რომ თითოეული მოსწავლისათვის და კლასისათვის არ შესრულდება სამი საბაზისო პირობა, არც ერთი მამოტივირებელი სტრატეგია არ იქნება წარმატებული თუ საკლასო გარემო არ იქნება პოზიტიური. მოსწავლეს არ უნდა ჰქონდეს შეცდომების შიში.

აქტივობები დაკავშირებული უნდა იყოს მოსწავლეთა ინტერესთან, გამოიწვიოს მათი ცნობისმოყვარეობა. ბევრი გაკვეთილი შეიძლება წარიმართოს სიმულაციური თამაშების გზით. საჭიროა მრავალფეროვნება გაკვეთილის დაგეგმვის დროს. ამასთან დავალებები უნდა იყოს გამომწვევი. თუ დავალება მეტისმეტად მარტივია ან მეტისმეტად რთული მოსწავლეებს მცირე მოტივაცია ექნებათ.

დასავლური ფსიქოლოგები გამოყოფენ ე.წ. შინაგან და გარეგან მოტივაციას. ქართველი მეცნიერი დ. უზნაზე საუბრობს შემეცნებით ინტერესზე და სწავლის ღირებულებების

მიმართ გაცნობიერებულ დამოკიდებულებაზე, რაც უახლოვდება დასავლური ფსიქოლოგიური სკოლის მიერ აღიარებულ შინაგან მოტივაციას.

მოსწავლის შინაგანი მოტივაციის გაღვივება დიდ გავლენას ახდენს სწავლა სწავლების პროცესზე, მაგრამ ასევე დადებითად მოქმედებს გარეგანი მოტივაციის სტრატეგიების გამოყენებაზე. გარეგანი მოტივაციის ფორმები: შექება, ჯილდო, ან სხვა ფორმით წახალისება სტიმულს აძლევს მათ შემდგომი კვლევა-ძიებისათვის. გარეგანი მოტივაცია ხანმოკლეა და ამიტომ სასურველია იგი გადავაქციოთ შინაგან მოტივაციად.

მიგვაჩნია რომ მოსწავლეთა მოტივაციის გასაზრდელად მნიშვნელოვანია გაკვეთილზე სწავლების მნიშვნელოვანი სტრატეგიების გამოყენება. მოსწავლე/ მასწავლებლის პოზიტიური დამოკიდებულება საგაკვეთილო პროცესის მიმართ. ამასთან, მნიშვნელოვანად მიგვაჩნია ეფექტური უკუკავშირის მიცემა. გარეგანი მოტივაციის ფორმები დადებითად მოქმედებს მოსწავლეებზე და სწორედ აქ იკვეთება მასწავლებლის როლი და მისი პროფესიონალიზმი, როდესაც გარეგან მოტივაციას გადაიყვანს შინაგან მოტივაციაში.

თავი IV კვლევის მიზანი, კვლევის მთავარი კითხვა და ქვეკითხვები.

4.1 კვლევის მიზანი

შევისწავლოთ მოსწავლეთა დაბალი მოტივაციის მიზეზები და მასთან დაკავშირებული სირთულეები, გამოინახოს პრობლემის გადაჭრის გზები და შესაბამისი სტრატეგიები მოტივაციის ასამაღლებლად.

4.2 კვლევის მთავარი კითხვა და ქვეკითხვები:

გავეცანით რა კვლევის შესახებ ლიტერატურას, ჩამოვაყალიბეთ მთავარი კითხვა და ქვეკითხვები. გვინტერესებდა, თუ რამ განაპირობა საბუნებისმეტყველო საგნებში, კერძოდ, ფიზიკა-ბიოლოგიაში მოტივაციის დადაბლება და აქვთ თუ არა იგივე პრობლემა სხვა საგნის პედაგოგებს.

საკვლევი საკითხის აქტუალობის დასადგენად შევადგინეთ კითხვარი და შევაგვებინეთ ამ კლასში შემსვლელ ყველა პედაგოგს.(დანართი 1) მათთან ჩატარებული გამოკითხვის შედეგად გამოიკვეთა, რა შეიძლება იყოს აღნიშნული პრობლემის გამომწვევი მიზეზები და რა ღონისძიებებით შეიძლება აღნიშნული პრობლემის მოგვარება.

კვლევის მთავარი შეკითხვა შემდეგნაირად ჩამოვყალიბეთ:

- როგორ ავამაღლოთ მოსწავლეთა მოტივაცია გაკვეთილის მიმდინარეობისას?

კვლევის მთავარ კითხვაში აღნიშნული პრობლემის მიზეზების დადგენაში დაგვეხმარება შემდეგი ქვეკითხვები:

- არის თუ არა მოსწავლესა და მასწავლებელს შორის ურთიერთ პოზიტიური გარემო
- რა სტრატეგიები და აქტივობები დამეხმარება, რომ გავზარდო მოსწავლის შინაგანი მოტივაცია.
- გარეგანი მოტივაციის რა მიდგომები იმოქმედებს დადებითად კლასზე და გაზრდის მათ მოტივაციას.
- მოსწავლეთა ინტერესის გათვალისწინებით რამდენად სწორად ვურჩევთ დავალებებს.
- ხომ არა არის პრობლემების მიზეზი სახელმძღვანელო და ტესტების სირთულე.
- რამდენად ხშირად იყენებს მასწავლებელი ეფექტურ უკუკავშირის.
- აცნობიერებს თუ არა მოსწავლე , რომ ბიოლოგიასა და ფიზიკაში მიღებული ცოდნა შეუძლია, გამოიყენოს ყოველდღიურ ცხოვრებაში.

4.3 კვლევის გეგმა

საკვლევი საკითხის გამომწვევი მიზეზების სწორად გამოკვეთის მიზნით მონაცემთა შეგროვების როგორც რაოდენობრივი, ასევე თვისობრივი მეთოდები გამოვიყენეთ.

ვიმუშავეთ ფოკუს ჯგუფთან, ჩავატარეთ ანკეტირება, ინტერვიუები და კითხვარებით გამოკითხვები.

კითხვარები მომზადდა 25 მოსწავლისთვის და მათი მშობლებისთვის. გამოკითხვაში მონაწილეობა მიიღო 24 მოსწავლემ და მშობელმა. ასევე გამოიკითხა 9 მასწავლებელი.

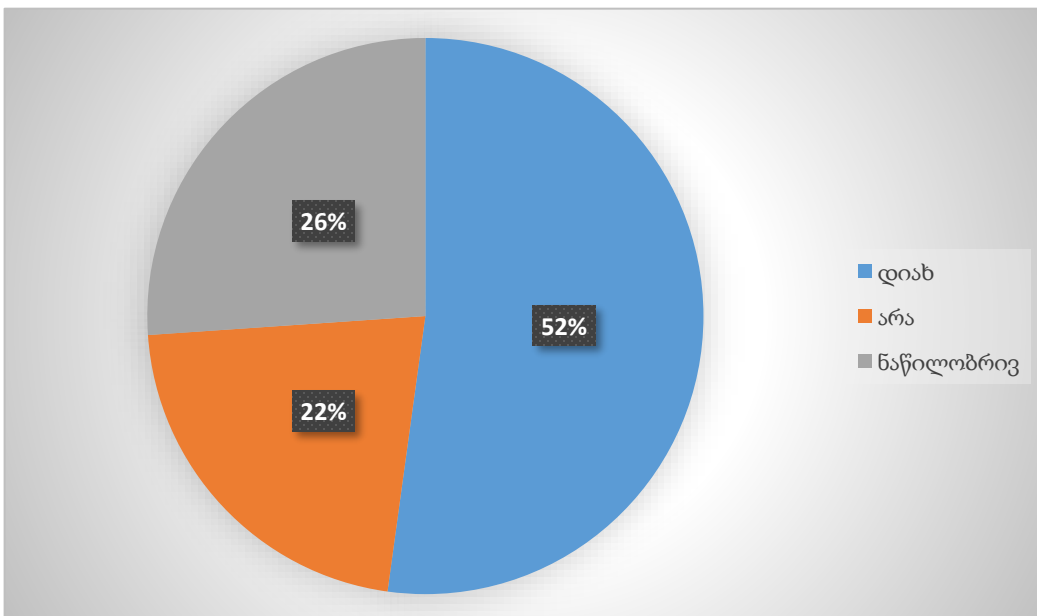
პირველ რიგში, გადავწყვიტეთ დაგვედგინა, ჰქონდათ, თუ არა იგივე პრობლემა ამ კლასის სხვა პედაგოგებს. შეინიშნებოდა თუ არა მათ გაკვეთილებზეც მოსწავლეთა დემოტივაცია. ამისთვის მათ შევაკვებინეთ კითხვარი (დანართი3).

იმისთვის, რომ დაგვედგინა თუ რამდენად მოტივირებულია მოსწავლე, ან რა განაპირობებს მისი მოტივაციის ამაღლებას, გამოვიყენეთ მოსწავლეთა და მშობელთა ანკეტირება (დანართი1,2)

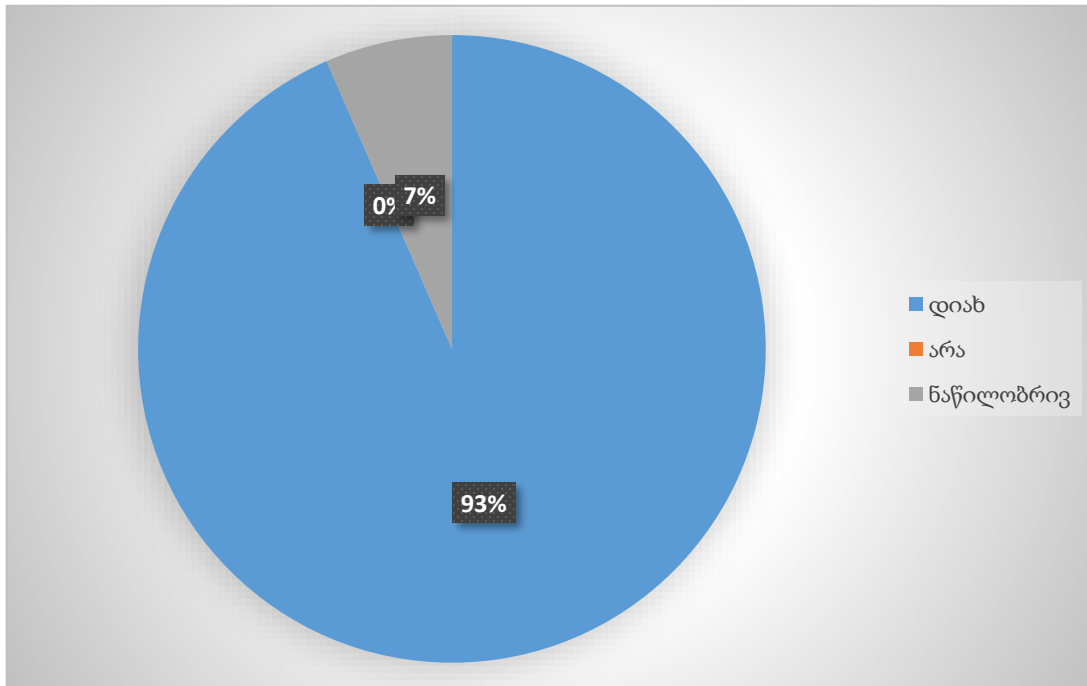
თავი V მოსწავლეთა გამოკითხვის შედეგები, მასწავლებელთა გამოკითხვის შედეგები, მონაცემთა ანალიზი.

5.1 მოსწავლეთა გამოკითხვის შედეგები.

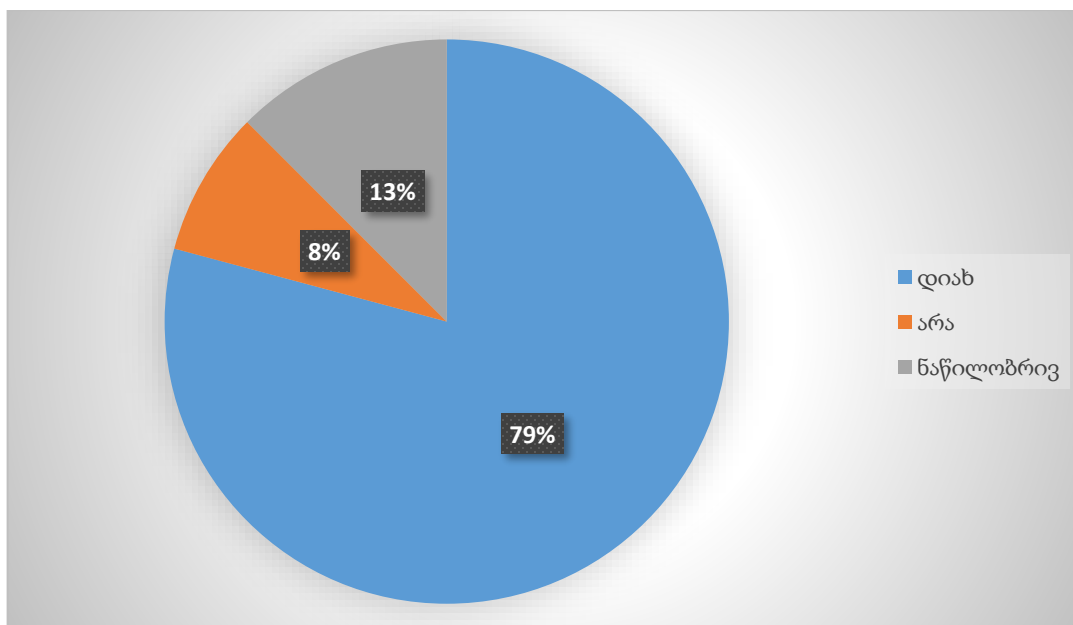
1. განსაზღვრავს თუ არა ქულა, თქვენს მოტივაციას?

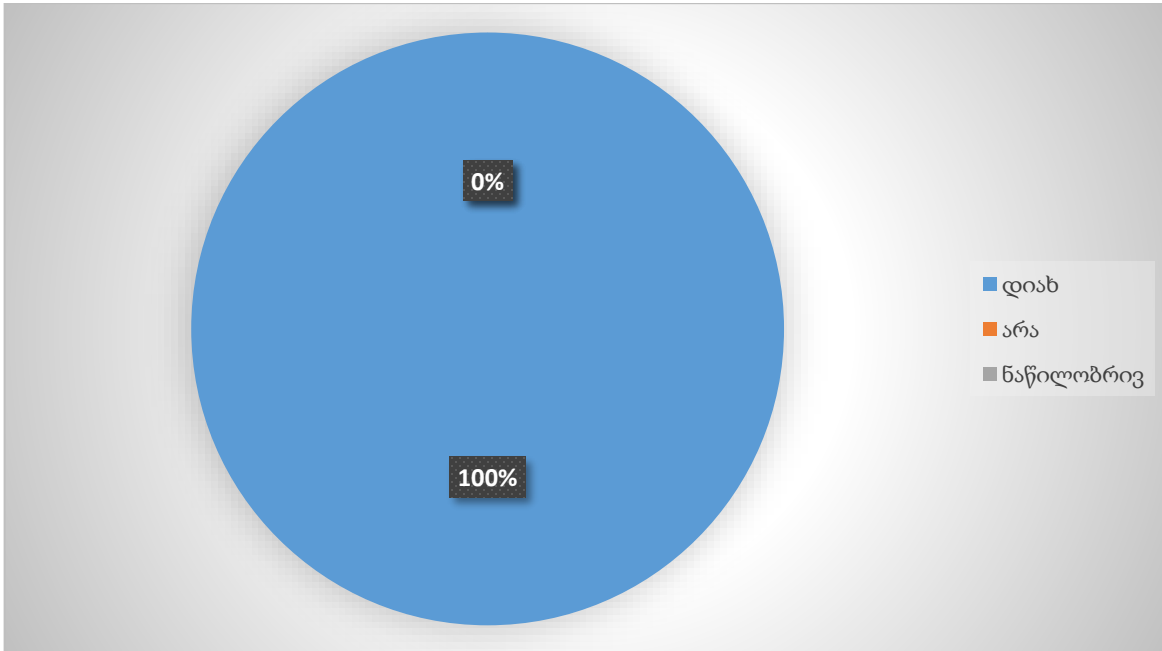
2 გრძნობთ თუ არა მასწავლებლიდან პოზიტიურ დამოკიდებულებას.

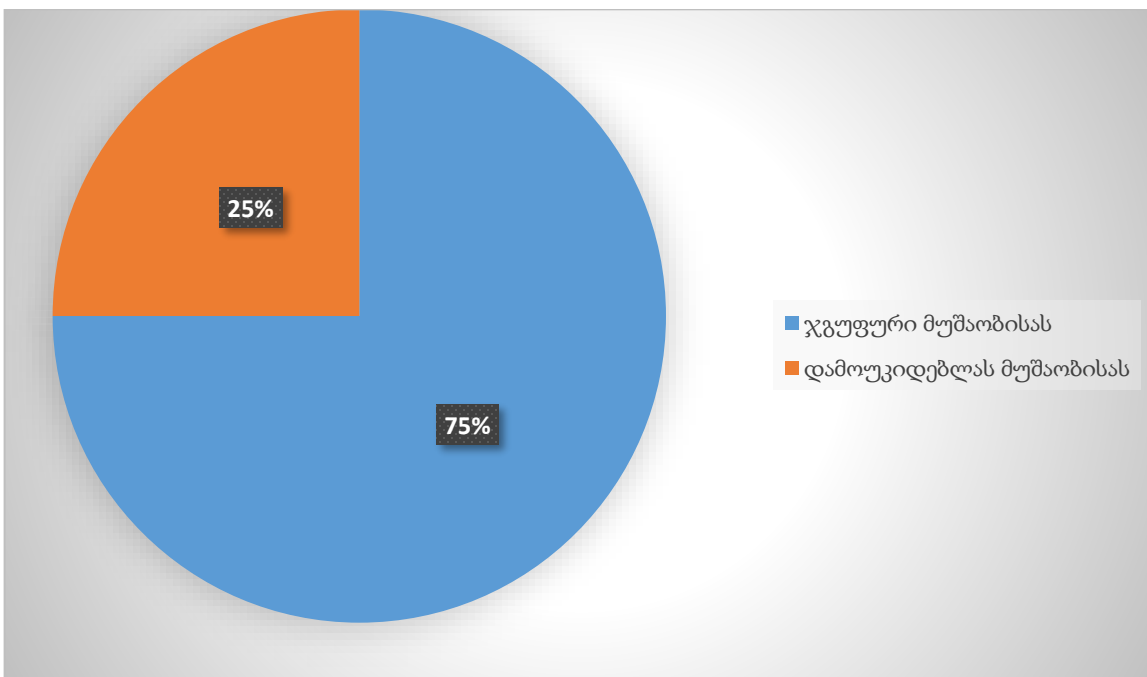
3. გექვეითებს თუ არა დავალების სირთულე მოტივაციას.

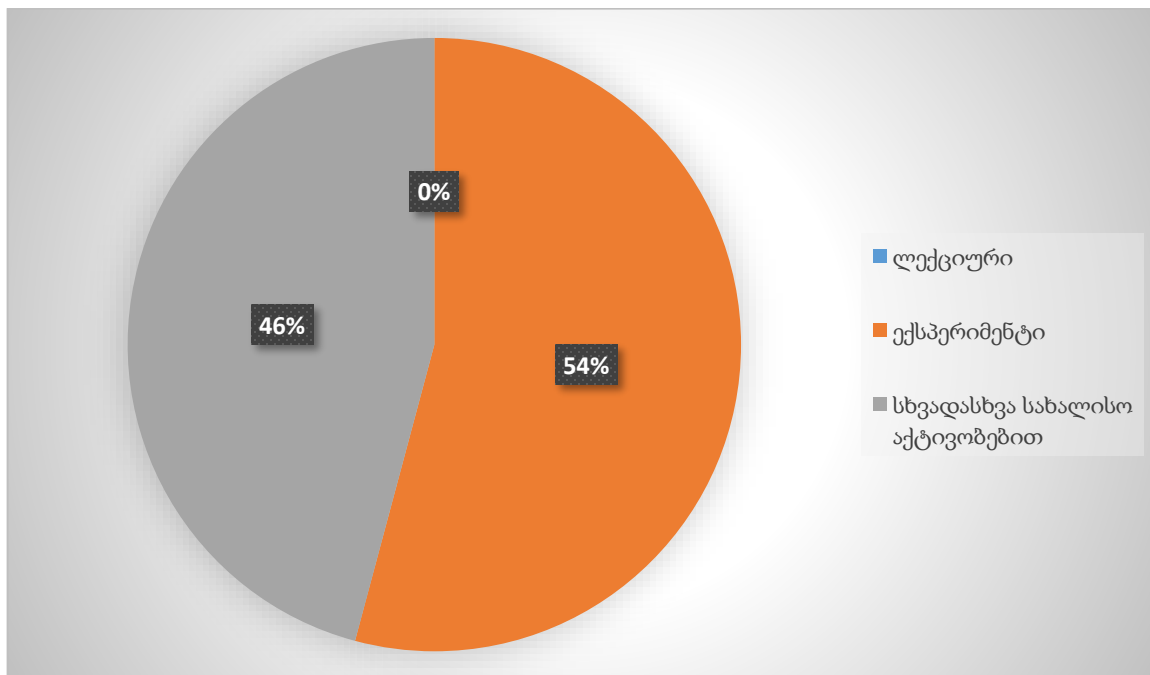
4. მასწავლებლის მხრიდან სიტყვიერი შექება ან წახალისება ზრდის თუ არა შენს მოტივაციას.

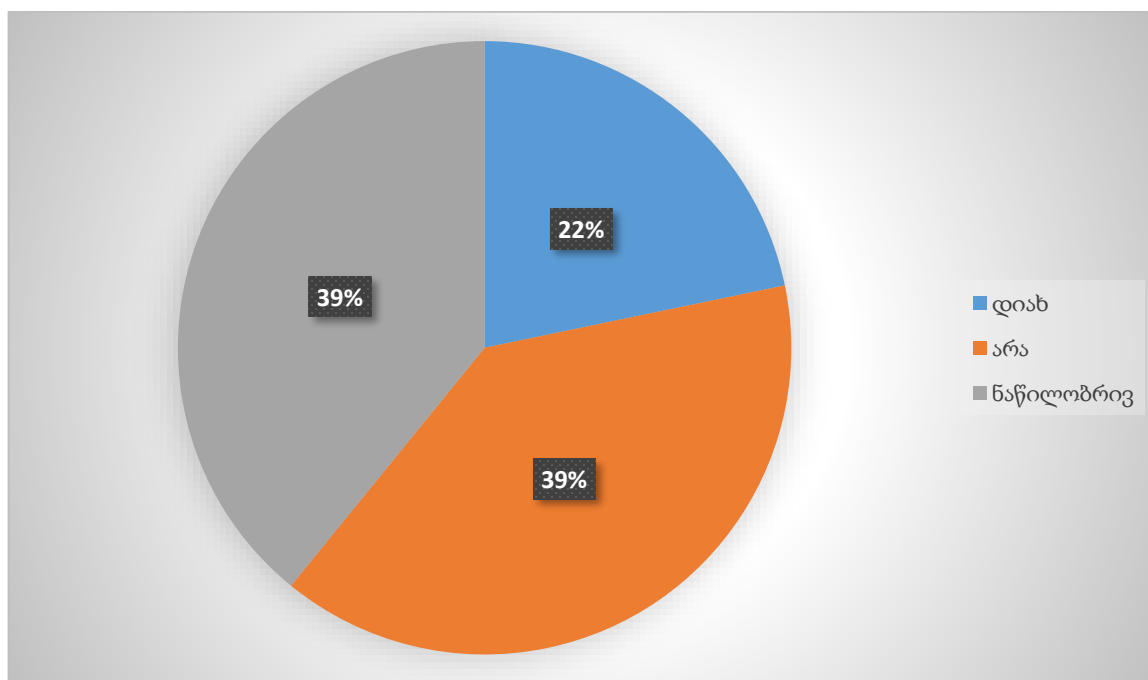
5. როდის უფრო ხარ ჩართული საგაკვეთილო პროცესში?

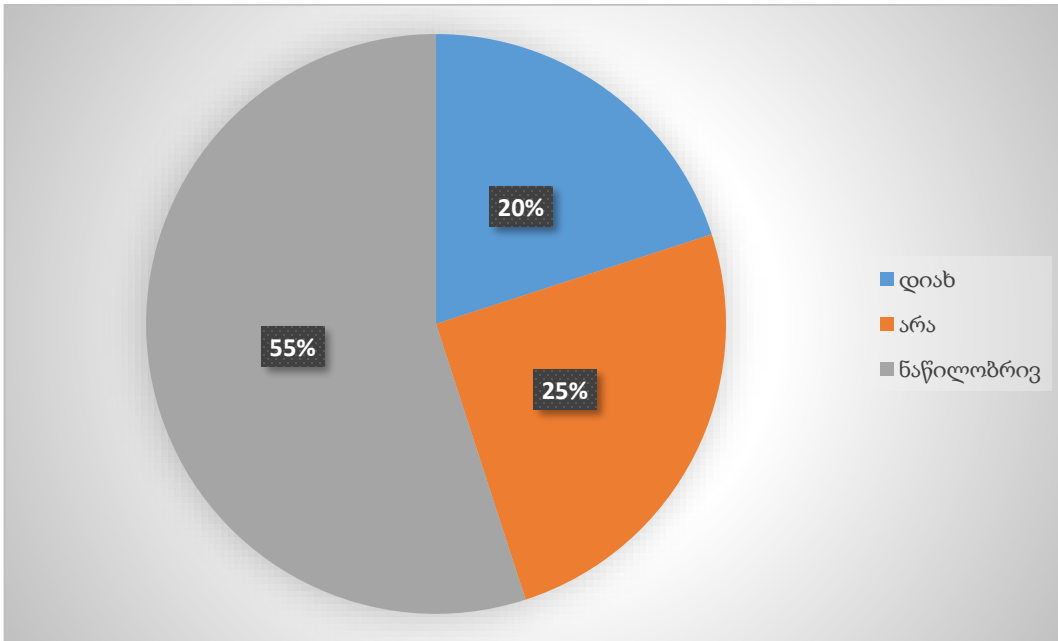
6. როგორი გაკვეთილი უფრო საინტერესოა თქვენთვის?

7. შეგიძლია თუ არა მიღებული ცოდნის გამოყენება პრაქტიკაში

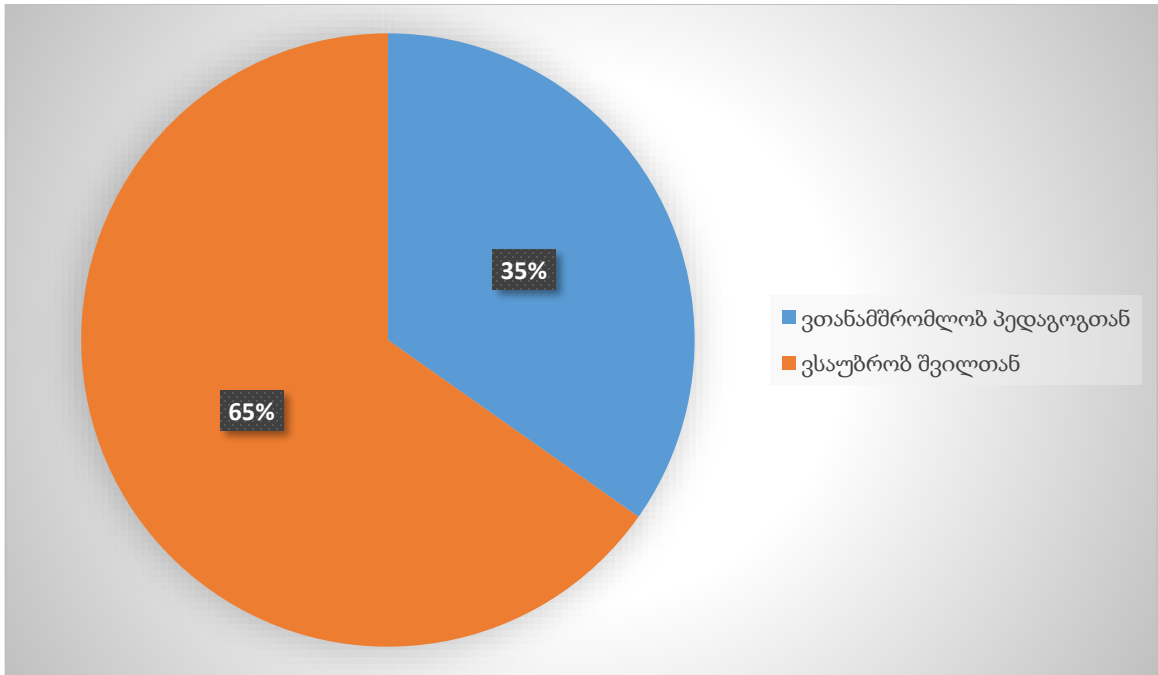

8. ღებულობთ თუ არა პოზიტიურ უკუკავშირს მასწავლებლისგან?

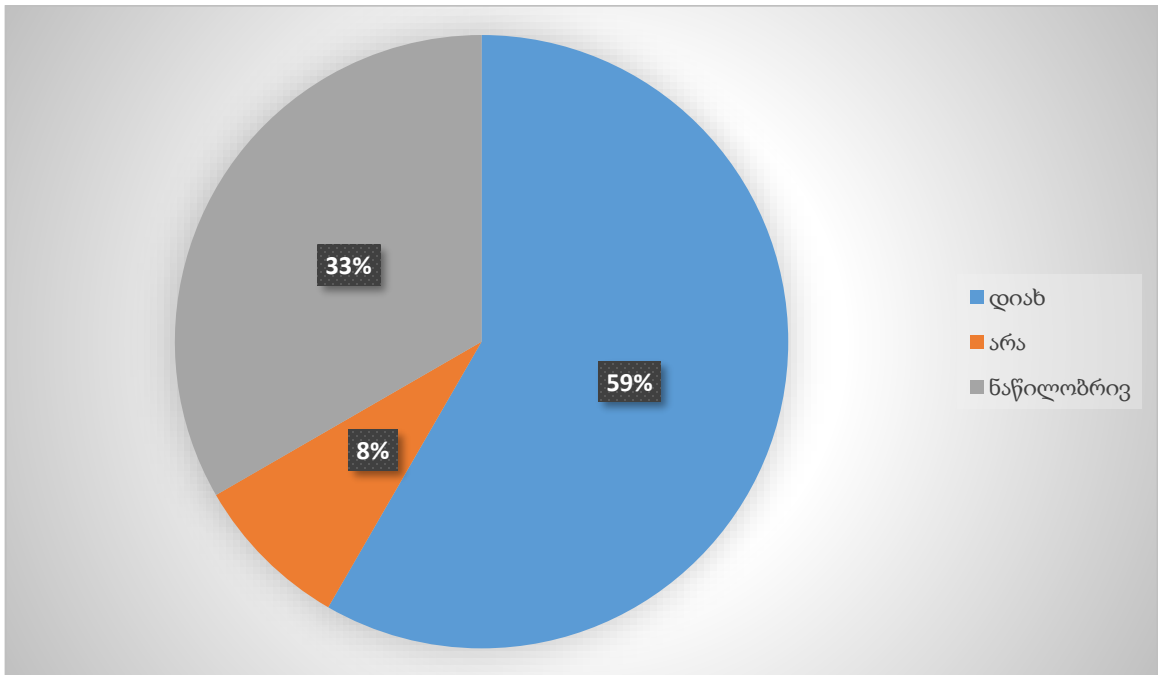

5.2 მშობელთა გამოკითხვა

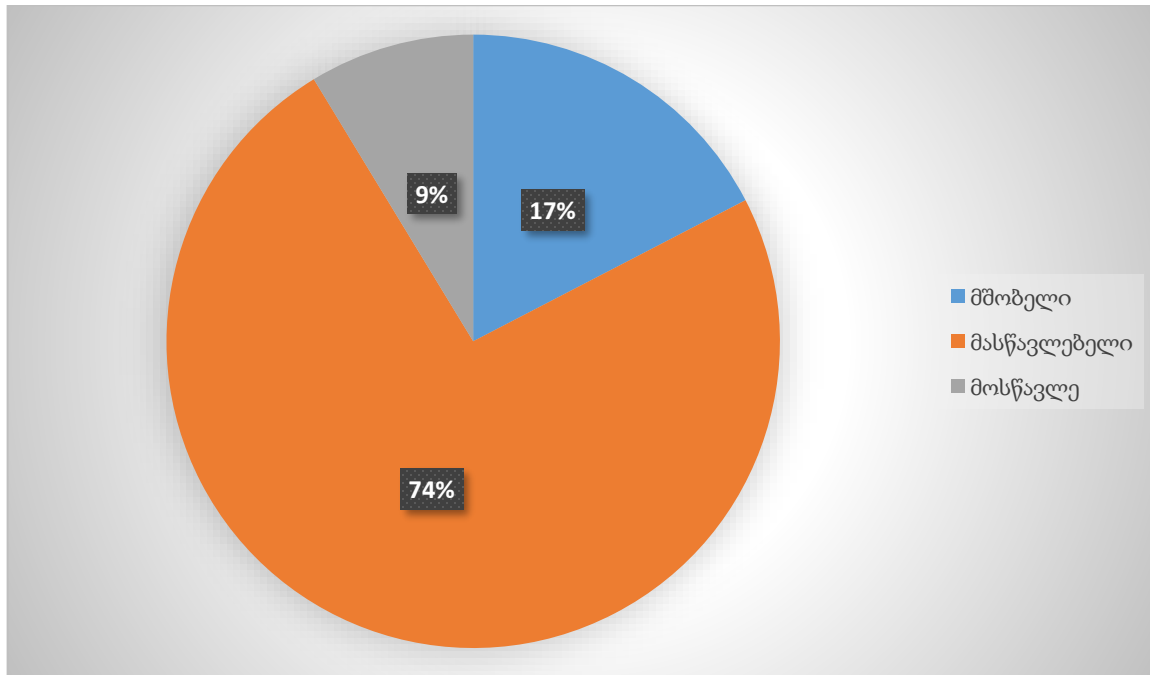
1. როგორ ეხმარებით პედაგოგებს თქვენი შვილის მოტივაციის ამაღლებისათვის

2. მოტივაციის ამაღლების კუთხით რამდენად იყენებთ შვილთან გარეგან სტიმულს, ჯილდოს.

3. ვინ ეხმარება ბავშვს სწავლისადმი მოტივაციის ამაღლებაში

5.3 მონაცემთა ანალიზი

მასწავლებელთა გამოკითხვამ და მისმა ანალიზმა აჩვენა, რომ მოტივაციის დადაბლება მე-9 კლასის მოსწავლეებში ნამდვილად შეიმჩნეოდა.

- მასწავლებლები იცნობენ მოტივაციის ამალლების ეფექტურ სტრატეგიებს, თუმცა ყოველთვის ვერ, ან არ იყენებენ მას გაკვეთილზე.
- მოტივაციის ასამალლებლად, ახდენენ კლასის დიფერენცირებას, მაგრამ იშვიათად.
- ხშირად იყენებენ წახალისების ფორმებს, მაგრამ ეს ყოველთვის დადებითად არ მოქმედებს მოსწავლის მოტივაციის ამალლებაზე.
- ამ ასაკში გარკვეული ასაკობრივი ინდივიდუალური სირთულეები შეინიშნება, რაც ასევე უარყოფითად მოქმედებს მათ მოტივაციაზე.

ზემოთთქმულის გათვალისწინებით, მასწავლებლებმა რეკომენდაცია მოგვცეს, კიდევ ერთხელ, გავსაუბრებოდით დამრიგებელს თითოეული მოსწავლის მდგომარეობის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად.

მშობელთა გამოკითხვამ აჩვენა, რომ მათ აქვთ საუბრები შვილთან, ხშირად იყენებენ გარეგანი მოტივაციის ფორმებს - საჩუქრებს, სურვილების ასრულებას და ა.შ. გამოკითხულ მშობელთა 74%-მა შვილის მოტივაციის ამაღლებაში მასწავლებელს მიანიჭა უპირატესობა. შესაბამისად, მშობლებმა მასწავლებლებს დაგვაკისრეს მათი შვილების მოტივირება.

მოსწავლეთა გამოკითხვამ აჩვენა, რომ მასწავლებელი უნდა იყოს ხალისიანი პოზიტიური საკლასო ატმოსფეროს შესაქმნელად. იგი გაკვეთილებს საინტერესოდ უნდა ხსნიდეს. აქტივობები უნდა იყოს დიფერენცირებული და ყველა მოსწავლეზე მორგებული. მოსწავლეებს ხშირად უნდა უტარდებოდეთ ლაბორატორიული პრაქტიკული გაკვეთილები, რაც მათ მოტივაციას გამოიწვევს. აგრეთვე დადებითად მოქმედებს მოსწავლეებზე წახალისება, დროული უკუკავშირის მიღება. ხოლო დავალებების სირთულე მოსწავლეებს მოტივაციას უკარგავთ. დავალებები უნდა შეირჩეს დონის შესაბამისად და ნელ-ნელა მოხდეს მისი გართულება. აგრეთვე აღმოჩნდა, რომ მოსწავლეებს უჭირთ ცოდნის ტრანსფერი და შესაბამისად შესწავლილი თეორიის პრაქტიკაში გამოყენება.

თავი VI

6.1 სავარაუდო ინტერვენციები

კვლევის მეთოდებმა ცხადყო, რომ საჭიროა

- სამუშაო შეხვედრები კოლეგებთან და მოტივაციის ამაღლების საშუალებების შესახებ ლიტერატურის გაცნობა- განხილვა.
- კლასის დიფერენცირებულად დაყოფა
- ფოკუს ჯგუფების შექმნა
- საინტერესო აქტივობების დაგეგმვა/ჩატარება.
- ჯგუფური სამუშაოების დაგეგმვა
- დავალებების დიფერენცირებულად შერჩევა.
- ეფექტური უკუკავშირის გამოყენება

- მიღებული ცოდნის ტრანსფერი და პრაქტიკაში გამოყენება.
- გარეგანი მოტივაციის ფაქტორების გამოყენება გაკვეთილის მსვლელობისას.

6.2 ინტერვენციები

ინტერვენცია 1

მოსწავლეებში მოტივაციის ამაღლების მიზნით ვაჩვენე შესასწავლი თემის შესაბამისი ფილმი, რის შემდეგაც განვიხილეთ და გავაანალიზეთ ფილმში არსებული პრობლემები. ახალი მასალის გაცნობის შემდეგ, მოსწავლეებს მივეცი დიფერენცირებული დავალებები, ერთობლივად შემუშავებული შეფასების კრიტერიუმებითურთ.

ინტერვენციის ანალიზი

პირველი ინტერვენციისთვის გამოყენებული დავალების მიზანი გახლდათ ჯგუფების მიერ პრეზენტაციის გაკეთება თემაზე „ მშობლიური გარემოს ეკოსისტემის შესწავლა და ბუნების დაცვა“. ჯგუფებმა, მოსწავლეებმა ურთიერთშეფასების კრიტერიუმების გამოყენებით დააფიქსირეს საკუთრი მოსაზრებები. აქვე გამოიკვეთა მოსწავლეთა ჯგუფი „რომელმაც კარგად გაართვა თავი აღნიშნული საკითხის გააზრებას და დაეხმარა თანაკლასელებს, გაერკვიათ, როგორ მოხდა ვაზისუბანში თანასაზოგადოების ხშირი ცვლილების საფუძველზე თანამედროვე გარემოს შექმნა.

ინტერვენცია 2

საბუნებისმეტყველო საგნების სპეციფიკიდან გამომდინარე, განსაკუთრებულ ყურადღებას ვამახვილებ მოსწავლეებისადმი ბუნების კვლევაზე, სიახლეთა აღმოჩენასა და შეცნობაზე. ამიტომ მეორე ინტერვენციის თანახმად, მოსწავლეები წავიყვანე ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ზოოლოგიის მუზეუმში, რათა გაკვეთილზე მიღებული ცოდნა რეალურ გარემოში ენახათ, დაკვირვებოდნენ მცენარეთა და ცხოველთა მრავალფეროვნებას მოეხდინათ ცოდნის ტრანსფერი.

მეორე ინტერვენციას აგრეთვე დადებითი გავლენა ჰქონდა მოსწავლეთა მოტივაციაზე, გაეანალიზებინათ მუზეუმში ნანახი მცენარეთა და ცხოველთა მრავალფეროვნება. მათ

გადაუღეს ფოტოები მათთვის საინტერესო და საყვარელ მცენარეებს და ცხოველებს და პრეზენტაციის სახით წარმოადგინეს საბუნებისმეტყველო კათედრაზე საერთო დისკუსიაში განსახილველად.

ინტერვენცია 3

„მიტოზის“ თემის ახსნის შემდეგ, მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლების მიზნით, როლური თამაში გამოვიყენე. თემის შესაბამისად წინასწარ განსაზღვრული სიტუაციით, მოსწავლეებს მათი სურვილისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით, დავურეგე როლები სხვადასხვა სიტუაციის გასათმაშებლად.

მესამე ინტერვენციის მიზანი იყო „მიტოზის“ - ერთერთი ურთულესი თემის, მარტივად და ყველა მოსწავლეზე მორგებულად ახსნა. მოტივაციის დავალების მიცემისთანავე ამაღლებისთვის, მოსწავლეებს შევახსენე, რომ აუცილებელი იყო ამ თემის კარგად ცოდნა, თეატრალური ინსცენირებისათვის. შედეგად, მოსწავლეები მომზადებულები შეხვდნენ თვიანთ როლებს, კარგად გაიაზრეს მიტოზის ფაზები და მნიშვნელობა. მოსწავლეთ მოტივირებულობამ განაპირობა არა მარტო მათი ჩრთულობა, არამედ ურთიერთშეთანხმებისა და თანამშრომლობის საფუძველზე პრობლემის გადაჭრა და მიტოზის ურთულესი პროცესის სიხარულით და ხალისით დემონსტრირება.

ინტერვენცია - 4

ჩავატარე სამიზნე მოსწავლეთა ფოკუსჯგუფი თემაზე : „ რა სახის შემაჯამებელი დავალებაა მათთვის საინტერესო.“ ფოკუსჯგუფის გამოკითხვამ მაჩვენა, რომ მოსწავლეთა მაქსიმალურმა რაოდენობამ მოითხოვა ტექსტის ანალიზი და შესაბამისი ტესტური დავალება.

ინტერვენცია 4

ჩემი კვლევის მიზანი იყო მოსწავლეებში მოტივაციის ამაღლება, რაც მათი ინტერესების გათვალისწინებას გულისხმობს. ამიტომ ფოკუსჯგუფის შედეგების გათვალისწინებით შემაჯამებელ დავალებად ავირჩიე ტექსტის ანალიზი- „ინტელექტი წყალში“.

ინტერვენციის მიზანი მიღწეულ იქნა, რაშიც შემაჯამებელი წერის შედეგებმა დამარწმუნეს. მოსწავლეთა 78%-მა მიიღო 9 და 10 ქულა, 15 %-მა მიიღო 7-8 და მხოლოდ 7%-მა მიიღო 5-6 ქულა.

ფოკუსჯგუფმა საშუალება მომცა, თვალი მედევნებინა, როგორ ყალიბდებოდა მონაწილეთა აზრები; მათ გამოკვეთეს მნიშვნელოვანი საკითხები, რომელიც შეიძლება, არც გამოაშკარავებულყო სხვა დროს; აღმოაჩინეს ახალი თემები და წამოაყენეს ახალი ჰიპოთეზები.

ინტერვენცია 5

სტრატეგია მმ - მტკიცება, მტკიცებულობა, მსჯელობა - კარგად გამოვიყენე მოსწავლეებისათვის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირის დადგენისა და მცენარის სასიცოცხლო პროცესებზე დაკვირვებისათვის. აღნიშნულმა სტრატეგიამ საშუალება მომცა, მოსწავლეები დამეინტერესებინა მცენარის ზრდაზე მოქმედი ფაქტორებით, გამომეწვია მოსწავლეებში მცენარის მოვლის სურვილი და ამემალღებინა მათი მოტივაცია ამ მიმართულებით.

ინტერვენციის მიზანი მიღწეულ იქნა. სკოლის ლაბორატორიაში წიწაკის მცირე 4 ჩითილი ჩავრგეთ და დავაკვირდით მათ ზრდა-განვითარებაზე მოქმედ აბიოტურ ფაქტორს, კერძოდ ტემპერატურის გავლენას. ბავშვები აკვირდებიან და უვლიან.

ინტერვენცია 6

სააზროვნო სქემებისა და კოგნიტური დიაგრამების გამოყენება წაკითხული ტექსტის უკეთ გაგება-გააზრებებისათვის, მსგავსება- განსხვავების დადგენისა და კლასიფიკაციისათვის. უკუკავშირისათვის შედეგიანი იყო სქემა - რა ვისწავლე, გამოვიყენებ - როგორ? გავუზიარებ-რატომ? ეს სტრატეგია კარგი საშუალება აღმოჩნდა თანამშრომლობისა და მასალის გააზრებისათვის, ასევე კრიტიკული აზროვნების უნარ-ჩვევების განვითარებისთვის. აგრეთვე თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენებისათვის.

7.1 კვლევის ვადები

აქტივობა	იანვარი	თებერვალი	მარტი	აპრილი	მაისი	ივნისი
პრობლემის იდენციფირება	+					
მასწავლებელთა შეხვედრა	+	+	+	+	+	+
კვლევის სავარაუდო გეგმის შემუშავება	+					
ინტერვიუ მასწავლებელთან		+				
ანკეტირება მოსწავლეების		+				
ანკეტირება მშობლების		+				
მონაცემთა ანალიზი		+				
სავარაუდო ინტერვენციების განხილვა		+	+			
ინტერვენციის განხორციელება			+	+	+	
ინტერვენციების					+	+

შედეგების ანალიზი						
კვლევის ანგარიშის მზადება და წარდგენა.						+

7.2. მიგნებები

მოტივაციის ამალღების მიზნით ჩატარებული გამოკითხვის ანალიზის საფუძველზე გამოიკვეთა შემდეგი მიგნებები:

- მოტივაციის ამალღების მიზნით საჭიროა მრავალფეროვანი სტრატეგიების გამოყენება.
- საჭიროა სახელმძღვანელოების დახვეწა მოსწავლეებში ინტერესისა და მოტივაციის ამალღების მიზნით.
- მშობლების გარკვეულ რაოდენობას უჭირს შვილებთან თანამშრომლობა, რისთვისაც აუცილებელია მასწავლებლებისათვის „შუამდგომლის“ როლის მორგება.
- მოსწავლეებში მოტივაციის ამალღებაზე გაცილებით კარგად მოქმედებს როგორც ციფრული, ისე საკლასო თამაშები და როლური სიტუაციები.
- შემაჯამებელი დავალების მოსწავლეებზე მორგებულად შერჩევა მათში ზრდის მოტივაციას.
- მოსწავლეები თეორიულ მასალას უკეთ იმახსოვრებენ მისი პრაქტიკაში გამოყენებით და გაანალიზებით.

7.3. ნაკლოვანებები

კვლევის ნაკლოვანებად მიმაჩნია მშობლებთან ნაკლები კომუნიკაცია, კვლევის პერიოდში, რაც მათი პასიურობით გამოიხატებოდა. თუმცა, მე ყოველმხრივ ვეცადე მათ დაინტერესებას მათივე შვილების სასარგებლო საქმიანობაში ჩასართვად, რაც ნაკლებად შედეგიანი აღმოჩნდა.

7.4. დასკვნა

ვფიქრობ რომ, აუცილებელია მნიშვნელოვანი ცვლილებები განვახორციელოთ, როგორც სწავლების მეთოდების გამრავალფეროვნებაში ასევე განსაკუთრებული ყურადღება მივაქციოთ მოსწავლეებთან თანამშრომლობას. ხშირად გამოვიყენოთ ციფრული ტექნოლოგიები საგაკვეთილო პროცესში, დავგეგმოთ მათთვის საინტერესო კლასგარაშე აქტივობები და დავანახოთ თეორიულ ცოდნასა და პრაქტიკას შორის რეალური კავშირი, მნიშვნელოვანია აგრეთვე შევძლოთ, რომ გამოუმუშავოთ მოსწავლეებს 21 საუკუნისათვის აუცილებელი უნარ-ჩვევები.

ბიბლიოგრაფია

1. „მასწავლებლის საქმიანობის გზამკვლევი“ ნაწილი 2.
2. თეო ჭყვიძე „სწავლების შიგა ფაქტორები“ ჟურნალი მასწავლებელი 2012წ N2.
3. <http://mastsavlebeli.ge/?p=1528> ც. ბერძენიშვილის 2015წ. „სტრატეგიები სწავლების მოტივაციის გასაზრდელად“
4. <https://www.slideshare.net/tamarkakachia/ss-61039881> როგორ ვიმუშაო პედაგოგიურ კვლევაზე.
5. <http://mastsavlebeli.ge/?p=281> სოფო ლობჯანიძე „როგორ წარმართოთ პედაგოგიური კვლევა“
6. <https://b2p.ge/ra-aris-motivacia/> რა არის მოტივაცია.
7. <http://mastsavlebeli.ge/?p=2397> სწავლების მოტივაცია
8. <https://edilou.aris.ge/news/rogor-avamaRloT-moswavleTa-saswavlo-motivacia.html>
9. ნანა ზაალიშვილის „ბიოლოგია“ მე-9 კლასი

10. მარინა სეხნიაშვილის „ბიოლოგია“

11. ხათუნა გოგალაძე, მარინა ჯალიაშვილი, ირმა ავალიანი „ტესტების კრებული“

დანართი 1

მოსწავლის ანკეტა

1. განსაზღვრავს თუ არა ქულა, თქვენს მოტივაციას?
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ
2. გრძნობთ თუ არა მასწავლებლიდან პოზიტიურ დამოკიდებულებას.
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ
3. გიქვეითებს თუ არა დავალების სირთულე მოტივაციას.
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ
4. მასწავლებლის მხრიდან სიტყვიერი შექება ან წახალისება ზრდის თუ არა შენს მოტივაციას.
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ
5. შეგიძლია თუ არა მიღებული ცოდნის გამოყენება პრაქტიკაში
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ

6. ღებულობთ თუ არა პოზიტიურ უკუკავშირს მასწავლებლისგან?
ა) დიახ ბ) არა გ) ნაწილობრივ
7. როდის უფრო ხარ ჩართული საგაკვეთილო პროცესში?
ა) ჯგუფური მუშაობის დროს ბ) დამოუკიდებლად მუშაობის დროს.
8. როგორი გაკვეთილი უფრო საინტერესოა თქვენთვის?
ა) ლექციური ბ) ექსპერიმენტი გ) სხვადასხვა სახალისო აქტივობებით.

დანართი 2

ანკეტა მშობლებისათვის

1. როგორ ეხმარებით პედაგოგებს თქვენი შვილის მოტივაციის ამაღლებისათვის
ა) ვთანამშრომლობ პედაგოგებთან ბ) ვსაუბრობ შვილთან
2. მოტივაციის ამაღლების კუთხით რამდენად იყენებთ შვილთან გარეგან სტიმულს, ჯილდოს.
ა) კი ბ) არა გ) ნაწილობრივ
3. ვინ ეხმარება ბავშვს სწავლისადმი მოტივაციის ამაღლებაში
ა) მშობელი ბ) მასწავლებელი გ) მოსწავლე

დანართი 3

ინტერვიუ მასწავლებელთან

1. როგორია კლასის მოტივაცია თქვენს საგანში?
2. არის თუ არა თქვენსა და მოსწავლეებს შორის ურთიერთ პოზიტიური გარემო.
3. როგორ ფიქრობთ რა განაპირობებს კლასის მოტივაციას.
4. იყენებთ თუ არა გაკვეთილზე სწავლების მრავალფეროვან სტრატეგიებს.
5. ახდენთ თუ არა მოსწავლეთა დიფერენცირებას საგაკვეთილო პროცესში.
6. თქვენი აზრით ზრდის თუ არა მოტივაციას შექება ან წახალისება.

7. რა იწვევს მოსწავლეთა მოტივაციის დაქვეითებას საბაზო საფეხურზე.

პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევის

რ ე ფ ლ ე ქ ს ი ა

სსიპ ქალაქ თბილისის # 172 საჯარო სკოლაში , ფიზიკის მასწავლებელ თამილა გურულთან ერთად განვახორციელე პედაგოგიური პრაქტიკის კვლევა თემაზე

„ 9^ბ კლასის მოსწავლეთა მოტივაციის ამაღლების გზების კვლევა, ბიოლოგიის და ფიზიკის გაკვეთილებზე“

კვლევის შედეგების გაზიარების მიზნით შეხვედრა გავმართეთ კვლევის სამიზნე

ჯგუფთან : მეცხრე კლასის მოსწავლეებთან, მშობლებთან და მასწავლებლებთან.

წარვადგინეთ პრეზენტაცია, სადაც განვიხილე ჩვენს მიერ განხორციელებული კვლევის შედეგები.

უპირველეს ყოვლისა, ჩემთვის მნიშვნელოვანი იყო მე-9 ბ კლასის მოსწავლეთა დაბალი მოტივაციისა და აკადემიური მოსწრების მიზეზების კვლევა და შესაბამისად ზრუნვა ამ პრობლემის მოსაგვარებლად. ინფორმაციის შესაგროვებლად გამოვიყენე ანკეტირება, ფოკუს ჯგუფი, დიაგნოსტიკური ტესტირება, კოლეგებთან ინტერვიუ.

დასახული მიზნის მისაღწევად, მონაცემთა ანალიზის საფუძველზე, დავგეგმე მრავალფეროვანი ინტერვენციები: თემის შესაბამისი ფილმის ჩვენება-განხილვა-პრეზენტაცია. მოსწავლეები წავიყვანე ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ზოოლოგიის მუზეუმში. როლური თამაშები და ტექსტის ანალიზი“ ინტელექტი წყალში“, რის შედეგადაც საგრძნობლად გაიზარდა საგნის მიმართ ინტერესი და, აქედან გამომდინარე, მათი ჩართულობა საგაკვეთილო პროცესში. ვფიქრობ, რომ აუცილებელია მრავალფეროვანი აქტივობების გამოყენება საგაკვეთილო პროცესში მოსწავლეთა ინტერესების შესაბამისად. აქვე უნდა აღვნიშნო, რომ კოლეგასთან ერთად კვლევა უფრო ნაყოფიერი და შედეგიანი აღმოჩნდა. მოსწავლეებმაც აღნიშნეს, რომ კვლევის დროს განხორციელებული აქტივობები დაეხმარა მათ მოეხდინათ ცოდნის ტრანსფერი.

დავამატებდი კოლეგების მიმართ მადლიერებას მათი ჩართულობისა და გულითადი დამოკიდებულებისათვის. ვიმედოვნებ, კვლევების ჩატარების პროცესს მომდევნო წლიდან უფრო აქტიურს გავხდით, რადგან კვლევის დროს მიღებული ცოდნა და გამოცდილება მომავალშიც დაგვეხმარება პედაგოგიური პრაქტიკის გაუმჯობესებასა და მოსწავლეებში მოტივაციის ამაღლებაში, რაც მოგვცემს საშუალებას ჩვენი მოსწავლეები აღიჭურვონ ცოდნით და უნარ-ჩვევებით, რომელიც მათ საშუალებას მისცემს ალღო აუღონ კაცობრიობის სწრაფ პროგრესს, გამოიყენონ მეცნიერების მიღწევები, გახდნენ საზოგადოების სრულფასოვანი წევრები.